

دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل
(دانشکده دندانپزشکی)
پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان

بررسی میزان آگاهی دندانپزشکان شهر اردبیل در ارتباط با
پیشگیری از اندوکاردیت باکتریال در سال ۱۳۹۲

استاد راهنما

دکتر سعیده اصدق

اساتید مشاور

دکتر سارا نورالعیونی

دکتر فیروز امانی

نگارش

شاهپرک نیرو

سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده: .....
۲	فصل اول - کلیات .....
۳	۱-۱- مقدمه: .....
۸	۱-۲- بیان مسئله: .....
۱۳	۱-۳- کلید واژه ها: .....
۱۳	۱-۳-۱- اندوکاردیت باکتریال .....
۱۳	۱-۳-۲- آگاهی .....
۱۳	۱-۳-۳- پیشگیری .....
۱۳	۱-۳-۴- دندانپزشکی .....
۱۳	۱-۴- اهداف و فرضیات .....
۱۳	۱-۴-۱- اهداف کلی .....
۱۴	۱-۴-۲- هدف اختصاصی .....
۱۴	۱-۴-۳- اهداف کاربردی .....
۱۴	۱-۵- فرضیات یا سوالات تحقیق .....
۱۵	فصل دوم - بررسی متون .....
۱۹	فصل سوم - روش اجرای تحقیق .....
۲۰	۳-۱- نوع پژوهش: .....
۲۰	۳-۲- جامعه پژوهش: .....
۲۰	۳-۳- ابزارگرد آوری اطلاعات: .....
۲۰	۳-۴- متغیرهای تحقیق: .....
۲۱	۳-۵- روش تجزیه و تحلیل داده ها: .....

۳-۶- مواد و روشها: ۲۱

فصل چهارم - نتایج تحقیق ۲۳

۴-۱- یافته های پژوهش: ۲۴

فصل پنجم - بحث و نتیجه گیری ۴۱

۵-۱- بحث و نتیجه گیری: ۴۲

۵-۲- نتیجه گیری : ۴۷

۵-۳- پیشنهادات : ۴۷

۵-۴- مشکلات : ۴۷

منابع ۴۸

پیوست ۵۱

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۶.....	جدول شماره ۱: توزیع جنسی افراد مورد مطالعه.....
۲۷.....	جدول شماره ۲: توزیع فراوانی نیاز به پروفیلاکسی آنتی بیوتیک از دید دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۲۸.....	جدول شماره ۳: توزیع فراوانی اولین انتخاب برای پروفیلاکسی آنتی بیوتیک در اندوکاردیت باکتریال از نظر دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۳۰.....	جدول شماره ۴: توزیع فراوانی دوز پیشنهادی توسط دندانپزشکان در پروفیلاکسی آنتی بیوتیک.....
۳۱.....	جدول شماره ۵: توزیع فراوانی اولین انتخاب برای پروفیلاکسی در صورت آلرژی به پنی سیلین از دید دندانپزشکان.....
۳۳.....	جدول شماره ۶: توزیع فراوانی توصیه حداقل فاصله زمانی برای پروفیلاکسی توسط دندانپزشکان.....
۳۴.....	جدول شماره ۷: توزیع فراوانی ضرورت پروفیلاکسی آنتی بیوتیک در کارهای دندانپزشکی از نظر دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۳۵.....	جدول شماره ۸: توزیع فراوانی مدت زمان لازم برای تجویز آنتی بیوتیک برای پروفیلاکسی در صورت بروز خونریزی از دید دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۳۶.....	جدول شماره ۹: توزیع فراوانی سطح آگاهی به تفکیک مدت فراغت از تحصیل در دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۳۸.....	جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی سطح آگاهی به تفکیک جنسیت دندانپزشکان مورد مطالعه.....
۴۰.....	جدول شماره ۱۱: سطح آگاهی کلی دندانپزشکان مورد مطالعه.....

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱ - توزیع جنسی افراد مورد مطالعه.....	۲۶
نمودار ۲- فراوانی اولین انتخاب برای پروفیلاکسی آنتی بیوتیک در اندوکاردیت باکتریال از نظر دندانپزشکان.....	۲۹
نمودار ۳- فراوانی اولین انتخاب برای پروفیلاکسی در صورت آلرژی به پنی سیلین از دید دندانپزشکان.....	۳۲
نمودار ۴- فراوانی سطح آگاهی به تفکیک مدت فراغت از تحصیل در دندانپزشکان مورد مطالعه.....	۳۷
نمودار ۵- فراوانی سطح آگاهی به تفکیک جنسیت دندانپزشکان مورد مطالعه.....	۳۹

چکیده:

مقدمه و هدف: اندوکاردیت باکتریال در اثر ابتلا اندوکارد قلب به عفونت باکتریال ایجاد می شود. هرگونه آسیب و از هم گسیختگی نسج داخل دهان ممکن است باعث ورود باکتری به بدن و ایجاد باکتری می گردد. ورود باکتری به داخل وژتاسیون های استریل روی دریچه های قلب بیماران مستعد سبب ایجاد اندوکاردیت عفونی می گردد. آگاهی از بیماریهای زمینه ای قلب که باعث استعداد بیشتر ابتلا به اندوکاردیت هستند و آگاهی از آخرین اصول AHA برای تجویز آنتی بیوتیک برای دندانپزشکان از اهمیت خاصی برخوردار است. هدف این مطالعه ارزیابی میزان آگاهی دندانپزشکان شهر اردبیل نسبت به پروفیلاکسی آنتی بیوتیک در بیماران در معرض ابتلا به اندوکاردیت باکتریال بود.

مواد و روشها: این تحقیق یک مطالعه توصیفی مقطعی بود که ابزار جمع آوری اطلاعات در آن پرسشنامه ای بود که توسط ۸۵ نفر از دندانپزشکان شهر اردبیل تکمیل شد و داده ها توسط نرم افزار SPSS16 مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: ۶۱/۲٪ از افراد مورد مطالعه مرد و ۳۸/۸٪ زن بودند. متوسط سن دندانپزشکان ۳۷/۷ سال و متوسط مدت فراغت از تحصیل آنها ۸/۴ سال بود. ۹/۴٪ دندانپزشکان آگاهی ضعیف، ۷۲/۹٪ آگاهی متوسط و ۱۷/۶٪ آگاهی خوب داشتند. رابطه آماری معنی داری بین آگاهی دندانپزشکان مورد مطالعه با سن، جنس و مدت فراغت از تحصیل آنها دیده نشد.

نتیجه گیری: برطبق نتایج مطالعه حاضر افراد مورد مطالعه آگاهی متوسط نسبت به پروفیلاکسی آنتی بیوتیک در بیماران در معرض ابتلا به اندوکاردیت باکتریال داشتند و مطالعه حاضر بیان کرد که آموزش و تعیین راهکارهای مناسب جهت افزایش میزان آگاهی دندانپزشکان سطح شهر اردبیل مورد نیاز است.

کلید واژه ها: اندوکاردیت باکتریال، آگاهی، پیشگیری، دندانپزشک

فصل اول

کلیات

۱-۱- مقدمه:

دارو، ماده ای است که از طریق اعمال شیمیایی باعث تغییر عملکرد بیولوژیک می شود و از آنجا که رابطه مستحکمی با سلامتی مردم دارد توجه به نحوه تجویز و مصرف آن در هر زمینه ای از اهمیت بالایی برخوردار است. در دندانپزشکی نیز از داروهای متفاوتی استفاده می شود. روزانه شمار زیادی از افراد جامعه تحت درمان های دندانپزشکی قرار می گیرند، که دارای بیماری های سیستمیک گوناگونی هستند. اقدامات درمانی دندانپزشکی شامل تجویز بی حس کننده های موضعی و استرس ناشی از کار دندانپزشکی و تداخلات دارویی می تواند باعث بروز تابلوهای بالینی و اورژانس های گوناگون در بیمار و یا تشدید بیماری سیستمیک فعلی وی شوند.^(۱)

آنتی بیوتیک ها گروهی از داروها هستند که میکروارگانیزم ها، باکتری ها، قارچ ها، ویروس ها یا انگل ها را کشته و یا از رشد و تکثیر آنها ممانعت به عمل می آورند. آنتی بیوتیک ها به وسیله میکروارگانیزم ها یا از طریق روش های شیمیایی مصنوعی تولید می شوند و در دوطیف پوششی وسیع یا باریک در نظر گرفته می شوند. انواع با طیف باریک بطور اولیه فقط علیه گروهی از میکروارگانیزم های گرم مثبت یا گرم منفی موثر هستند و انواع وسیع الطیف علیه طیف گسترده تری از میکروارگانیزم ها تاثیر می گذارند.^(۲)

دندانپزشکان باید در موارد لزوم آنتی بیوتیک ها را برای پروفیلاکسی و به منظور جلوگیری از بروز عفونت تجویز نمایند. به علت احتمال تشکیل گونه های مقاوم باکتریایی و بروز آلرژی، تنها باید در مواردی از آنتی بیوتیک استفاده کرد که از نظر درمانی تجویز آن لازم باشد.^(۱)

اندوکاردیت عفونی، عفونت سطح اندوتلیال و دریچه قلب است، کشندگی و وخیم بودن آن به علت

عارضه ای است که بوجود می آورد که اغلب معالجات آن بسیار طولانی مدت و گران قیمت است.^(۳)